31999R0976

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 976/1999, 29. aprill 1999, millega nähakse ette nõuded selliste ühenduse meetmete (välja arvatud arengukoostöömeetmete) rakendamise kohta, mille eesmärk on aidata ühenduse koostööpoliitika raames kaasa üldisele eesmärgile arendada ja tugevdada demokraatiat ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi kolmandates riikides

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 235,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ([2])

ning arvestades, et:

(1) tuleks sätestada selliste ühenduse meetmete (välja arvatud arengukoostöömeetmete) rakendamise kord, mille eesmärk on aidata ühenduse koostööpoliitika raames kolmandates riikides kaasa üldisele eesmärgile arendada ja tugevdada demokraatiat ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi kolmandates riikides;

(2) käesoleva määrusega samal ajal võttis nõukogu vastu 29. aprilli 1999. aasta määruse (EÜ) nr 975/1999, millega nähakse ette nõuded selliste arengukoostöömeetmete rakendamise kohta, mille eesmärk on aidata kaasa üldisele eesmärgile arendada ja tugevdada demokraatiat ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi; ([3])

(3) kolmandate riikidega tehtavat koostööd käsitlevate olemasolevate programmide (sealhulgas Tacis, Phare, MEDA ja Bosnia ja Hertsegoviina ülesehitamist käsitlev määrus) ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 235 põhjal rakendatava tulevase koostöö raames tuleb võtta meetmeid, aitamaks kaasa üldisele eesmärgile arendada ja tugevdada demokraatiat ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi kolmandates riikides;

(4) Euroopa Liidu asutamislepingu artikli F lõikes 2 on sätestatud, et liit austab põhiõigusi kui õiguse üldpõhimõtteid, nagu need on tagatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooniga, millele on alla kirjutatud Roomas 4. novembril 1950, ning nagu need tulenevad liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest;

(5) ühenduse meetmed juhinduvad inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamisel põhimõttest, millele toetub ka inimõiguste kaitsmise rahvusvaheline süsteem: usust sellesse, et inimõigused on universaalsed ja jagamatud;

(6) ühenduse meetmete aluseks inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamisel on inimõiguste ülddeklaratsioonis, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelises paktis sätestatud üldpõhimõtted;

(7) ühendus tunnustab kõigi inimõiguste omavahelist seotust ja leiab, et majanduslik ja sotsiaalne areng ning saavutused kodaniku- ja poliitiliste õiguste valdkonnas toetavad üksteist;

(8) inimõigused käesoleva määruse tähenduses peaksid hõlmama ka austust rahvusvahelise humanitaarõiguse vastu, võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsiooni ja selle 1977. aasta lisaprotokolli, 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni, 1948. aasta genotsiidi vältimise ja karistamise konventsiooni ning muid lepingutel ja tavaõigusel põhinevaid rahvusvahelise õiguse norme;

(9) nõukogu ja liikmesriikide kohtumisel 28. novembril 1991 vastu võetud inimõigusi, demokraatiat ja arengut käsitlevas resolutsioonis on sätestatud suunised, menetlused ja praktilised meetmed edendamaks kodaniku- ja poliitilisi õigusi koos majanduslike ja sotsiaalsete õigustega inimõiguste austamisel põhineva esindusliku poliitilise süsteemi abil;

([1]) EÜT C 282, 18.9.1997, lk 14.
([2]) Arvamus on esitatud 14. aprillil 1999 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).
([3]) EÜT L 120, 8.5.1999, lk 1.

(10) ühenduse tegevus inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamisel lähtub positiivsest ja konstruktiivsest lähenemisviisist, mille raames ühendus ja tema partnerid käsitlevad inimõigusi ja demokraatlikke põhimõtteid ühist huvi pakkuva küsimusena ja teemana dialoogi jaoks, mille tulemusena võidakse luua meetmeid, mis suurendaksid austust kõnealuste õiguste ja põhimõtete vastu;

(11) nimetatud positiivne lähenemisviis peaks kajastuma ka nende meetmete rakendamises, millega toetatakse demokratiseerimist, õigusriigi tugevdamist ning pluralistliku ja demokraatliku kodanikuühiskonna arendamist, ja usaldust suurendavates meetmetes, mille eesmärgiks on ära hoida konflikte, toetada rahualgatusi ja tegelda karistamatuse küsimusega;

(12) igas riigis positiivsete meetmete toetamiseks kasutatavaid rahastamisvahendeid tuleks kasutada kooskõlas piirkondlike programmidega ning need tuleks ühendada muude arendamisvahenditega, et saavutada maksimaalne mõju ja tulemuslikkus;

(13) samuti tuleb tagada, et kõnealused toimingud oleksid kooskõlas Euroopa Liidu välispoliitikaga kui tervikuga, sealhulgas ka ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga;

(14) kõnealustes meetmetes tuleks keskenduda diskrimineeritutele, vaestele ja ebasoodsas olukorras olevatele isikutele, lastele, naistele, põgenikele, migrantidele, vähemustele, ümberasustatud isikutele, põlisrahvastele, vangidele ja piinamise ohvritele;

(15) ühenduse toetus demokratiseerimisele ja õigusriigi põhimõtete järgimisele üksikisiku põhiõigusi austavas poliitilises süsteemis aitab täita eesmärke, mis on sätestatud ühenduse ja tema partnerite vahel sõlmitud lepingutes, mille puhul inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete austamine on pooltevaheliste suhete oluline osa;

(16) meetmete kvaliteet, mõju ja järjepidevus tuleks tagada eelkõige mitmeaastaste programmidega, mille eesmärk on edendada inimõigusi ja demokraatlikke põhimõtteid koos asjaomase riigi ametiasutustega, võttes arvesse selle riigi konkreetseid vajadusi;

(17) tõhus ja järjepidev tegevus eeldab, et kõnealuse valdkonna meetmete ja projektide rahastamiseks loodavas paindlikus, läbipaistvas ja kiires otsustamismenetluses kajastuvad meetmete inimõiguste ja demokraatlike põhimõtetega seotud iseärasused;

(18) ühendus peab suutma kiiresti reageerida hädaolukordadele ja eriti olulistele juhtumitele, et tõsta inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamisele pühendumise usaldusväärsust ja tõhusust riikides, kus sellised olukorrad tekivad;

(19) abi andmise ja projektide hindamise korra puhul tuleks eriti arvesse võtta kõnealuses valdkonnas ühenduse toetuse saajate omapära, eelkõige seda, et nende tegevus on mittetulunduslik, ja liikmed, kes on sageli vabatahtlikud, võtavad endale suure riski ja tegutsevad sageli vaenulikus keskkonnas ning nende oma vahendid jätavad neile vähe tegutsemisruumi;

(20) kodanikuühiskonna arenguga peab kaasnema uute jõudude esilekerkimine ja organiseerumine ning sellisel juhul võidakse abi saavates kolmandates riikides taotleda ühenduse rahalist toetust partneritele, kellel puuduvad kõnealuses valdkonnas varasemad kogemused;

(21) inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamise projektide rahastamise otsused tuleb teha erapooletult ja diskrimineerimata ühenduse toetust saavate organite ja toetatavate projektide sihtrühmaks olevaid isikuid või rühmi rassilise, usulise, kultuurilise, sotsiaalse või etnilise kuuluvuse põhjal, ning selliste otsuste tegemisel ei tohi juhinduda poliitilistest kaalutlustest;

(22) tuleks sätestada Euroopa ühenduste üldeelarvest rahastatava inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamiseks mõeldud abi andmise ja haldamise kord;

(23) kõnealuste toimingute elluviimine aitab tõenäoliselt kaasa ühenduse eesmärkide saavutamisele; asutamislepinguga ei ole käesoleva määruse vastuvõtmiseks nähtud ette muid volitusi peale artiklis 235 sätestatute;

(24) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. märtsi 1995. aasta deklaratsiooni [1] punktis 2 nimetatud lähtesumma on lisatud käesolevasse määrusesse kogu programmi kestuse ajaks, mõjutamata seejuures eelarvepädevate institutsioonide asutamislepingus määratletud volitusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

Eesmärgid

Artikkel 1

Käesoleva määruse eesmärk on sätestada selliste ühenduse meetmete (välja arvatud arengukoostöömeetmete) rakendamise kord, mille eesmärk on aidata ühenduse koostööpoliitika raames kolmandates riikides kaasa üldisele eesmärgile arendada ja tugevdada demokraatiat ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi kolmandates riikides.

Käesolevas määruses nimetatud meetmeid rakendatakse kolmandate riikide territooriumidel või need on otse seotud kolmandates riikides tekkivate olukordadega.

Artikkel 2

Käesolevas määruses sätestatud korda kohaldatakse artiklite 3 ja 4 reguleerimisalasse kuuluvates valdkondades kolmandate riikidega tehtavat koostööd käsitlevate olemasolevate programmide (sealhulgas Tacis, [2] Phare, [3] MEDA [4] ning Bosnia ja Hertsegoviina ülesehitamist käsitlevad määrused [5]) raames rakendatavate meetmete suhtes ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 235 põhjal kõnealustes valdkondades kolmandate riikidega tehtava ühenduse koostööga seotud tulevaste meetmete suhtes, välja arvatud arengukoostöö meetmed.

Artikkel 3

Euroopa Ühendus pakub artiklites 1 ja 2 sätestatud piires ja kooskõlas kogu Euroopa Liidu välispoliitikaga tehnilist ja finantsabi meetmeteks, mille eesmärk on:

1. edendada ja kaitsta inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes rahvusvahelistes demokraatiat ja õigusriigi arengut ja tugevdamist käsitlevates rahvusvahelistes dokumentides väljendatud inimõigusi ja põhivabadusi, eelkõige:

   a) edendada ja kaitsta kodaniku- ja poliitilisi õigusi;

   b) edendada ja kaitsta majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi;

   c) edendada ja kaitsta diskrimineeritute, vaeste ja ebasoodsas olukorras olevate isikute inimõigusi ning aidata seega vähendada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust;

   d) toetada vähemusi, rahvusrühmi ja põlisrahvaid;

   e) toetada inimõiguste kaitsmise ja edendamisega tegelevaid kohalikke, riiklikke, piirkondlikke ja rahvusvahelisi institutsioone, sealhulgas valitsusväliseid organisatsioone;

   f) toetada piinamise ohvrite rehabiliteerimise keskusi ja organisatsioone, kes pakuvad konkreetset abi neile, kelle inimõigusi on rikutud, või aitavad piinamise ja halva kohtlemise vältimiseks parandada tingimusi kohtades, kus inimestelt on võetud vabadus;

   g) toetada inimõiguste valdkonnas haridust, koolitust ja teadlikkuse suurendamist;

   h) toetada meetmeid, mille eesmärk on järelevalve inimõiguste üle, sealhulgas ka vaatlejate koolitust;

   i) edendada võrdseid võimalusi ja mittediskrimineerimist, sealhulgas rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise meetmeid;

   j) edendada ja kaitsta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis nimetatud põhivabadusi, eelkõige mõttevabadust, sõnavabadust ja südametunnistusevabadust ning õigust kasutada oma emakeelt;

2. toetada demokratiseerimist, eelkõige:

   a) edendada ja tugevdada õigusriiki, eelkõige toetades ja tugevdades kohtusüsteemi sõltumatust ning toetades humaanset vanglasüsteemi; toetada põhiseaduse ja õigusreformi; toetada algatusi, mille eesmärk on kaotada surmanuhtlus;

---

[1] EÜT C 102, 4.4.1996, lk 4.
[2] Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2157/91 (EÜT L 201, 24.7.1991, lk 2). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1279/96 (EÜT L 165, 4.7.1996, lk 1).
[3] Nõukogu määrus (EMÜ) nr 3906/89 (EÜT L 375, 23.12.1989, lk 11). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 753/96 (EÜT L 103, 26.4.1996, lk 5).
[4] Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1763/92 (EÜT L 181, 1.7.1992, lk 5). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1488/96 (EÜT L 189, 30.7.1996, lk 1).
[5] Nõukogu määrus (EÜ) nr 753/96 (EÜT L 103, 26.4.1996, lk 5).

b) edendada võimude lahusust, eelkõige kohtusüsteemi ja seadusandjate sõltumatust täidesaatvast võimust, ja toetada institutsioonilisi reforme;

c) edendada pluralismi nii poliitilisel kui ka kodanikuühiskonna tasandil, tugevdades ühiskonnas pluralismi säilitamiseks vajalikke institutsioone, sealhulgas valitsusväliseid organisatsioone, ning edendades massiteabevahendite sõltumatust ja vastutustunnet ning toetades ajakirjandusvabadust ja austust kogunemis- ja ühinemisvabaduse õiguse vastu;

d) edendada head valitsemistava, eelkõige läbipaistva haldussüsteemi toetamise ning korruptsiooni ärahoidmise ja korruptsiooni vastu võitlemisega;

e) edendada rahva osalemist otsuste tegemise protsessis riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil eelkõige toetades meeste ja naiste võrdset osalemist kodanikuühiskonnas, majanduselus ja poliitikas;

f) toetada valimiste korraldamist, eelkõige toetades sõltumatuid valimiskomisjone, andes materiaalset, tehnilist ja õigusabi valimiste ettevalmistamisel (sealhulgas ka valimisnimekirjade koostamisel), võttes meetmeid edendamaks konkreetsete inimrühmade, eelkõige naiste osalemist valimistes ja koolitades vaatlejaid;

g) toetada riiklikke jõupingutusi tsiviil- ja sõjaväeliste ülesannete lahutamisel, koolitada tsiviilisikuid ja sõjaväelasi ning suurendada nende teadlikkust inimõiguste alal;

3. toetada inimõiguste austamist ja demokratiseerimist edendavaid meetmeid, mille eesmärk on ära hoida konflikte ja kõrvaldada nende tagajärgi koostöös pädevate organitega, eelkõige:

a) toetada suutlikkuse suurendamist, sealhulgas kohalike varajase hoiatamise süsteemide loomist;

b) toetada meetmeid, mille eesmärk on võimaluste tasakaalustamine ja lõhede kaotamine eri inimrühmade vahel;

c) toetada meetmeid, mis aitaksid rahumeelselt ühitada eri rühmade huvid, sealhulgas usaldust suurendavaid meetmeid inimõiguste ja demokratiseerimise vallas, et vältida konflikte ja taastada rahu ühiskonnas;

d) edendada rahvusvahelist humanitaarõigust ja sellest kinnipidamist kõigi konfliktis osalejate poolt;

e) toetada rahvusvahelisi, piirkondlikke ja kohalikke organisatsioone, sealhulgas valitsusväliseid organisatsioone, kes on seotud konfliktide ärahoidmise, lahendamise ja nende tagajärgede kõrvaldamisega, sealhulgas toetada ajutiste rahvusvaheliste kriminaalkohtute ja alalise rahvusvahelise kriminaalkohtu loomist ning toetada ja abistada isikuid, kelle inimõigusi on rikutud.

Artikkel 4

Nimetatud eesmärkide toetamise raames võib ühendus rahastada järgmisi meetmeid:

1. asjaomaste asutuste ja üldsuse teadlikkuse suurendamise, teavitamise ja koolitamise kampaaniad;

2. projektide kindlaksmääramiseks ja ettevalmistamiseks vajalikud meetmed, näiteks:

a) kindlaksmääramis- ja teostatavusuuringud;

b) tehnilise oskusteabe ja kogemuste vahetamine Euroopa organisatsioonide ja kolmandate riikide organite vahel;

c) kulud, mis tulenevad pakkumismenetlustest, eelkõige pakkumiste hindamisest ja pakkumiskutse dokumentide ettevalmistamisest;

d) käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvaid ühenduse meetmeid käsitlevate üldiste uuringute rahastamine;

3. projektide rakendamine:

a) tehniline abi ning välis- ja kohalike töötajate abi projekti teostamiseks;

b) meetmete rakendamiseks vältimatult vajalike toodete või vahendite ostmine ja/või tarnimine, sealhulgas nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel tööruumide ostmine või rentimine;

c) vajaduse korral meetmed, mille eesmärk on rõhutada toimingute seotust ühendusega;

4. ühenduse meetmete jälgimise, kontrollimise ja hindamise meetmed;

5. tegevus, mille abil selgitatakse asjaomaste riikide elanikkonnale nende meetmete eesmärke ja tulemusi ning ühendusele ja abisaajale vastastikku vajalikku haldus- ja tehnilist abi.

II PEATÜKK

Abi andmise kord

Artikkel 5

1. Partnerid, keda käesoleva määruse alusel võib rahastada, on piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid, valitsusvälised organisatsioonid, üleriigilised, piirkondlikud ja kohalikud valitsusasutused ja ametiasutused, ühenduse organisatsioonid ning avalikõiguslikud ja eraõiguslikud asutused ja ettevõtjad.

2. Komisjon rakendab käesoleva määruse alusel rahastatavaid meetmeid kas lõikes 1 nimetatud partneri taotlusel või omal algatusel.

Artikkel 6

Selleks et taotleda ühenduse abi, peab artikli 5 lõikes 1 nimetatud partneri peakontor olema käesoleva määruse kohaselt abikõlblikus kolmandas riigis või ühenduse liikmesriigis. Selline peakontor peab olema kõikide käesoleva määruse kohaselt rahastatud meetmeid käsitlevate otsuste tegemise tegelik keskus. Erandjuhul võib peakontor olla muus kolmandas riigis.

Artikkel 7

Ilma et see piiraks artikli 5 lõikes 1 nimetatud partnerite tegutsemise institutsioonilist ja poliitilist keskkonda, arvestatakse konkreetse organisatsiooni ühenduse rahastamiseks sobivuse kindlaksmääramisel eelkõige järgmisi tegureid:

a) partneri kohustus kaitsta, austada ja edendada inimõigusi ja demokraatlikke põhimõtteid kedagi diskrimineerimata;

b) tema kogemused inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edendamisel;

c) tema haldus- ja finantsjuhtimise suutlikkus;

d) kavandatud meetmetega seotud tehniline ja logistiline suutlikkus;

e) vajaduse korral varasemate meetmete tulemused, eelkõige ühenduse rahastatud meetmete tulemused;

f) tema suutlikkus teha asjaomases kolmandas riigis koostööd muude kodanikuühiskonna osalejatega ja suunata abi kodanikuühiskonna ees vastutavatele kohalikele organisatsioonidele.

Artikkel 8

1. Abi antakse artikli 5 lõikes 1 nimetatud partneritele ainult siis, kui nad võtavad endale kohustuse täita eraldamis- ja rakendamistingimusi, mille on kehtestanud komisjon ja mida nad kohustuvad lepinguga järgima.

2. Ühenduse toetatavaid meetmeid rakendatakse kooskõlas komisjoni rahastamisotsuses sätestatud eesmärkide.

3. Käesoleva määruse alusel antakse ühenduse rahalist abi tagastamatu toetusena.

4. Kui käesoleva määruse alusel rahastatud meetmetega seoses on sõlmitud rahastamislepinguid ühenduse ja abisaajate riikide vahel, nähakse sellises lepingus ette, et ühendus ei maksa makse, lõive ega tollimakse.

Artikkel 9

1. Pakkumismenetlustes osalemine ja hankelepingute sõlmimine on avatud võrdsetel tingimustel abisaaja riigi ja liikmesriikide füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib osalemise avada ka muudele riikidele.

2. Tarned peavad pärinema liikmesriikidest või abisaajast riigist. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad need pärineda ka muudest riikidest.

Artikkel 10

1. Järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse huvides ning meetmete üldise tulemuslikkuse maksimeerimiseks võib komisjon tihedas koostöös liikmesriikidega võtta kõik vajalikud kooskõlastusmeetmed.

2. Lõike 1 kohaldamiseks julgustab komisjon igal juhul:

a) looma teabevahetus- ja süstemaatilise analüüsi süsteemi nende meetmete kohta, mida ühendus ja liikmesriigid rahastavad või kavatsevad rahastada;

b) kooskõlastama meetmete rakendamist kohapeal abisaajas riigis viibivate komisjoni ja liikmesriikide esindajate vahel toimuvatel korrapärastel teabevahetuskohtumistel;

c) edendama ühtset lähenemisviisi seoses humanitaarabiga ja ühitama võimaluse korral inimõiguste kaitse humanitaarabiga.

III PEATÜKK

Meetmete rakendamise kord

Artikkel 11

Käesoleva määruse rakendamise lähtesumma ajavahemikuks 1999–2004 on 150 miljonit eurot.

Eelarvepädev institutsioon kinnitab igaaastased assigneeringud finantsperspektiivi piires.

Artikkel 12

Komisjon kontrollib, otsustab ja haldab, jälgib ja hindab käesoleva määruse alusel rakendatavaid meetmeid kooskõlas kehtiva eelarvemenetluse ja muude menetlustega. Komisjon kehtestab käesoleva määruse kohase abi andmise, eraldamise ja rakendamise tingimused.

Artikkel 13

1. Komisjon võtab artikli 14 lõikes 2 ettenähtud korras vastu:

— otsused meetmete kohta, mille puhul käesoleva määruse kohane rahastamine ületab ühe miljoni euro piiri ja selliste meetmete muudatused, mille tõttu esialgu kokkulepitud summa suureneb enam kui 20 % võrra,

— programmid, mille eesmärk on luua ühtne raamistik teatavas riigis või piirkonnas või konkreetses valdkonnas võetavatele meetmetele, kui on tõenäoline, et kindlaksmääratud vajadused on oma ulatuse ja keerukuse tõttu kestvad.

2. Komisjon teatab artiklis 14 nimetatud komiteele rahastamisotsustest, mida ta kavatseb teha alla ühe miljoni euro maksvate projektide ja programmide puhul. Teatada tuleb vähemalt üks nädal enne otsuse tegemist.

Artikkel 14

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 975/1999 artikli 13 kohaselt loodud inimõiguste ja demokraatia komitee, edaspidi "komitee".

2. Kui viidatakse käesolevas artiklis sätestatud korrale, esitab komisjoni esindaja komiteele võetavate meetmete eelnõu. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta arvamuse. Arvamus esitatakse sellise häälteenamusega, nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 nõukogu otsuste vastuvõtmiseks komisjoni ettepaneku põhjal. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse nimetatud artiklis sätestatud viisil. Eesistuja ei hääleta.

Komisjon võtab kavandatavad meetmed vastu, kui need on kooskõlas komitee arvamusega.

Kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui nõukogu ei ole otsust teinud kolme kuu jooksul alates nõukogu poole pöördumisest, võtab komisjon ettepandud meetmed vastu.

Artikkel 15

1. Komisjon võib erakorralisi meetmeid rahastada kuni kahe miljoni euro ulatuses. Erakorralisi meetmeid peetakse vajalikuks kiireloomulise ja ettenägematu vajaduse korral, mis tuleneb demokraatliku protsessi äkilisest peatamisest või kriisiolukorra tekkimisest või erakorralisest ja ähvardavast ohust, mis mõjutab kogu riigi elanikkonda või osa sellest ja seab tõsisesse ohtu üksikisikute põhiõigused ja -vabadused.

2. Kui meede vastab nimetatud tingimustele, tegutseb komisjon pärast liikmesriikidega konsulteerimist kõige tulemuslikumal viisil. Liikmesriikidel on lubatud vastuväiteid esitada viie tööpäeva jooksul. Kui vastuväiteid esitatakse, vaatab artiklis 14 nimetatud komitee need oma järgmisel koosolekul läbi.

3. Komisjon teatab oma järgmisel koosolekul artiklis 14 nimetatud komiteele kõigist erakorralistest meetmetest, mida kõnealuste sätete alusel rahastatakse.

Artikkel 16

Komitee võib uurida kõiki ühenduse abiga asjaomases valdkonnas seotud üldisi või konkreetseid küsimusi ning ta peaks ka tõhustama inimõiguste ja demokratiseerimisega seotud Euroopa Liidu meetmete järjepidevust kolmandates riikides. Kord aastas vaatab ta läbi järgmise eelarveaasta plaanid või arutleb käesoleva määruse alusel järgmisel aastal võetavate meetmete üldjuhtnööre, mille on esitanud komisjoni esindaja.

Artikkel 17

1. Komisjon hindab regulaarselt käesoleva määruse alusel ühenduse rahastatud meetmeid, et teha kindlaks, kas nende eesmärgid on saavutatud, ja anda suuniseid edaspidise tegevuse tõhustamiseks. Komisjon esitab komiteele hindamistulemuste kokkuvõtte, mille viimane võib vajaduse korral läbi vaadata. Taotluse korral on hindamisaruanded kõigile liikmesriikidele kättesaadavad.

2. Liikmesriikide taotluse korral võib komisjon koos liikmesriikidega hinnata ka käesoleva määruse alusel rakendatud ühenduse meetmete ja programmide tulemusi.

Artikkel 18

Kõikides käesoleva määruse alusel sõlmitud lepingutes ja rahastamiskokkulepetes nähakse eelkõige ette, et komisjon ja kontrollikoda võivad kontrollida kohapeal ja artikli 5 lõikes 1 nimetatud partnerite peakontoris vastavalt komisjoni sätestatud üldisele korrale, mis põhineb kehtivatel eeskirjadel, eelkõige Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse sätetel.

Artikkel 19

1. Kuu aja jooksul pärast otsuse tegemist teatab komisjon liikmesriikidele heakskiidetud meetmed ja projektid, märkides ära asjaomased summad, meetme laadi, abisaaja riigi ja kaasatud partnerid.

2. Komisjon esitab iga eelarveaasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaaruande, milles on kokkuvõte selle aasta jooksul rahastatud meetmete kohta.

Kokkuvõte sisaldab teavet asutuste kohta, kellega koos artiklis 1 nimetatud meetmed on rakendatud.

Samuti sisaldab aruanne ülevaate võimalikest saadud välishinnangutest ja vajaduse korral ettepanekuid konkreetsete meetmete kohta.

Artikkel 20

Kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse alusel ühenduse rahastatud meetmete kohta üldhinnangu, mida ta võib täiendada ettepanekutega käesoleva määruse edaspidiseks kohaldamiseks.

Artikkel 21

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Määrust kohaldatakse 31. detsembrini 2004.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 29. aprill 1999

Nõukogu nimel

eesistuja

W. MÜLLER